

WWF
MAGAZINE

2012

PANDA

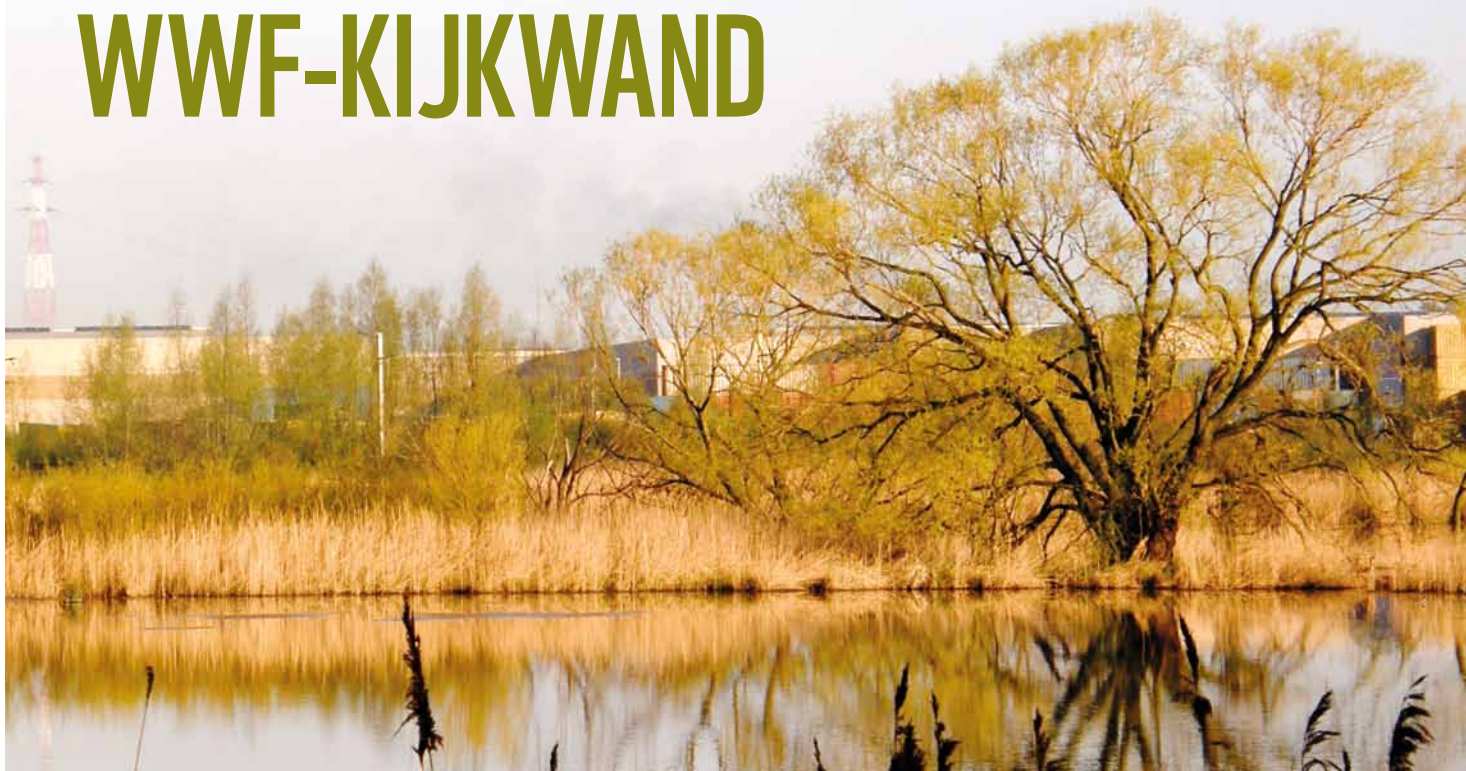
Nr 63 NOVEMBER - DECEMBER - JANUARI
TRIMESTRIEEL - AFGIFTEKANTOOR BRUSSEL X - P309290

Dossier

Focus : kom op voor de gouden leeuwaapjes

DE STRIJD TEGEN ILLEGALE HANDEL IN WILDE SOORTEN

OBSERVEER PRACHTIGE VOGELS DOOR DE NIEUWE WWF-KIJKWAND

WWF EN NATUURPUNT SLAAN DE HANDEN IN ELKAAR

Kijkhutten, kijkwanden, observatietorens, ... De voorbije jaren zijn in vele natuurgebieden grote inspanningen gedaan om natuurliefhebbers de kans te geven de vele diersoorten die er leven van nabij te observeren. En dat terwijl de dieren zelf genieten van een optimale rust! Dankzij de samenwerking met WWF is dat nu ook het geval in het natuurgebied De Kuifeend en de Grote Kreek – beheerd door Natuurpunt – in de Antwerpse haven. Een nieuwe kijkwand geeft er namelijk uit op een groot grasland en een waterplas. In de broedtijd en tijdens de zomer wordt dit gebied bezocht door honderden waad- en watervogels, en prooivogels die er komen jagen. Soorten zoals krakeend, kuifeend, Kievit en grutto broeden er jaarlijks. In de herfst en de winter wordt het gebied bovendien bezocht door eenden en ganzen die komen rusten of naar voedsel zoeken. Omdat duurzaamheid uiteraard belangrijk is, wordt de wand opgetrokken in natuurvriendelijk Plathout.

Ludo Benoy, Conservator De Kuifeend en de Grote Kreek

WILT U DE KUIFEEND EN DE GROTE KREEK EENS MET EIGEN OGEN BEWONDEREN?
Dat is mogelijk tijdens een van de excursies met gids. Voor meer info, neem contact op met Ludo Benoy op ludo.benoy@skynet.be of via 03 825 45 59.

MEER DAN OOI HEBBEN OLIFANTEN, NEUSHOORNS EN TIJGERS U NODIG!

De laatste keer dat ik een olifant in de vrije natuur zag, was in het Virungapark. Ik hoop echt dat ik er ooit

nog eentje kan zien. Elk jaar worden tienduizenden olifanten gedood voor hun ivoren slagstanden. In 2011 werden in Zuid-Afrika 448 neushoorns afgeslacht. Intussen heeft deze macabere afrekening alweer 380 nieuwe slachtoffers gemaakt dit jaar. Wat tijgers betreft, blijven er slechts 3200 exemplaren over in het wild. De verkoop van botten, vel of ivoor is een gemakkelijke inkomstenbron voor stropers, met als resultaat dat deze drie diersoorten vandaag met uitsterven bedreigd zijn.

Maar we kunnen het tij doen keren! Bepaalde landen, waaronder India en Nepal, hebben heel wat vooruitgang geboekt in hun strijd tegen de stroperij. Als we de export van hoorns van de neushoorn naar Vietnam en China echter willen vermijden, zullen we nog een stap verder moeten gaan. Dat zijn immers twee landen waar smokkelhandel in ivoor welig tiert. WWF heeft een wereldwijde antistroperijcampagne opgestart om het publiek bewust te maken van deze vreselijke tragedie.

De leiders van de betrokken landen moeten deze plaag dringend een belangrijke plaats geven op hun politieke agenda. Ze moeten de bestaande wetgeving toepassen voor het te laat is! 'Let's kill the trade that kills!'

Neem deel aan onze campagne op www.wwf.be

Bedankt!
Geert Lejeune, Directeur
Conservatie van WWF-België

INHOUDSTAFEL

In het kort 4-5

Focus

Rio: kom op voor de gouden leeuwaapjes

6-7

Op het terrein

Een beestig interview

9

Eco-conso

Ecoconsumptie: vakantiesouvenirs, hoe laat u zich niet bedriegen?

20

Eco-ontspanning

Voor u getest: ecotoerisme

21

Eco-shopping

22

Focus

Rio: kom op voor de gouden leeuwaapjes

Onze collega Sabien bracht een bezoek aan een terreinproject in het zuidoosten van Brazilië en ontdekte de prachtige gouden leeuwaapjes. P. 6

DOSSIER
ILLEGALE
HANDEL

DE STRIJD TEGEN ILLEGALE
HANDEL IN WILDE SOORTEN

P. 10

Nationale Loterij
creëert kansen 6

COLOFON: Tijdschrift van WWF-Vlaanderen vzw. Alle rechten voorbehouden aan WWF. Het Pandalogo, het woord PANDA en de initialen WWF zijn handelsmerken van WWF. Reproductie van teksten is toegestaan – en wordt zelfs aangemoedigd – mits bronvermelding. • Coördinatie en redactie: Natacha Bertiaux • In samenwerking met: Sarah Beelen, Sonia Bonus, Marie-Noëlle Collart, Aurélie Laurent, Géraldine Louis, Charles Snoeck en Stijn Sterckx • Realisatie: www.propaganda.be • Druk: Claes Printing. St-Pieters-Leeuw • Foto voorpagina: Martin Harvey/WWF-Canon • V.U. Damien Vincent, E. Jacquemainlaan 90 – 1000 Brussel

NOG ENKELE WEKEN GEDULD

Naar jaarlijkse gewoonte zijn we opnieuw partner in de fotowedstrijd die wordt georganiseerd door Argus, het milieupunt van KBC en CERA. Zoals gemeld op onze website konden tot 16 november foto's ingestuurd worden.

De jury is momenteel nog in volle deliberatie en zal de uitslag midden december bekend maken. Nog even geduld dus tot het volgende nummer om de winnende foto's te ontdekken!

Meer informatie: <http://www.argusfotowedstrijd.be>

EEN CONFERENTIE OVER DE TOEKOMST VAN DE BOSSEN EN VOEDSELVEILIGHEID VOOR DE CONGOLESE BEVOLKING

Op 4 december 2012 organiseren wij een conferentie over landbouw in bosrijke gebieden in de Democratische Republiek Congo. In dit land is de landbouw nauw verbonden met de bossen, omdat daar de enige vruchtbare bodem te vinden is. Om deze vruchtbare aarde te kunnen gebruiken, zien landbouwers op dit moment geen andere oplossing dan het bos te kappen. Dit type landbouw wordt ook 'Slash and Burn' genoemd en levert 80% van de voedselvoorziening op in Congo. Bossen zijn nochtans essentieel om te kunnen overleven, vermits ze een bron van voeding zijn. Het beschermen van bossen is dus van primordiaal belang! Verschillende van onze projecten hebben al met succes

aangetoond dat er andere technieken bestaan die goede resultaten opleveren, maar het is niet zo eenvoudig ze toe te passen op alle betrokken bosgebieden in Congo.

De conferentie zal wetenschappers, vertegenwoordigers van ontwikkelingsorganisaties en fondsenwerkers samenbrengen. Samen zullen ze nadenken over de beste manier om landbouwsystemen toe te passen die de voedselvoorziening, zowel voor hen als voor hun families, garanderen en tevens de bossen beschermen. Een hele uitdaging! De aangebrachte ideeën zullen worden geëvalueerd door Congolese wetenschappers tijdens een gelijkaardige conferentie in Kinshasa die in 2013 plaatsvindt.

Om hun inkomen te laten stijgen en hun afhankelijkheid van landbouwgronden te verminderen, bieden we boeren landbouwalternatieven aan. Charlotte hier is bijvoorbeeld imker geworden.

© WWF-Belgium

BLUE-BIKE, ALTIJD EEN FIETS BINNEN HANDBEREIK

In een vorig nummer hebben we het over Blue-bike gehad, een netwerk van deelfietsen die ter beschikking worden gesteld van de reizigers in 41 Belgische treinstations. In het kader van onze samenwerking met Eneco hebben wij 400 abonnementen ontvangen voor vijf locaties. Met plezier laten wij u hiervan gebruikmaken door u de 200 laatste abonnementen aan te bieden. Ze zijn te verkrijgen via onze website www.wwf.be. Blue-bike is een initiatief van NMBS Holding en FIETSENWERK, met steun van het Vlaams Ministerie, Mobiliteit en Vervoer, en Eneco. Meer informatie: www.blue-bike.be

DE BEESTIGSTE DAG... BEESTIG LEUK!

Op 6 oktober zijn velen onder u komen opdagen voor onze Beestigste Dag, georganiseerd aan de pier van Blankenberge. Herbeleef deze mooie ervaring met het kleine verslag hieronder, gebracht door Marie-Noëlle, onze collega van het educatieteam. “De ochtend begon hectisch: alles moest in orde worden gebracht om de bezoekers in alle rust te kunnen laten genieten van de Beestigste Dag. In de regen ging iedereen aan de slag. Terwijl de zandbeeldhouwers de eerste lagen legden om een gigantische zeeschildpad in het zand te bouwen, stelde het WWF-team de standjes op en werd de locatie versierd in typische Pandastijl. Gelukkig klaarde het als bij toverslag op tegen

de middag, toen de eerste bezoekers kwamen opdagen. De kinderen ontvingen een kaart met daarop een reeks uit te voeren taken. Voor elke geslaagde activiteit ontvingen ze een stempel. Voor elke vier stempels die behaald werden, ontvingen ze de begeerde titel van “**WWF-ranger**”. Klein en groot dansten verder op het ritme van “Radio Oorwoud” - intussen zijn er al meer dan 2000 CD’s via onze website besteld! - en van “Lili et les Déménageurs”. De hele namiddag bouwden kinderen schildpadden in het zand. Op het einde van de dag zijn meer dan 250 onder hen teruggekeerd naar zee tijdens het opkomende tij... Zonder twijfel, een echt beestige dag!

BEDANKT VOOR UW OPLETTENDHEID!

Velen onder u hebben ons gecontacteerd om een fout te melden die in de “dierenkaarten” van het laatste Panda Magazine was geslopen. De foto die als illustratie op de kaart vertoond wordt, is inderdaad geen kokmeeuw maar een zeemeeuw!

Onze oprechte verontschuldigingen hiervoor. Het spreekt vanzelf dat we alles in het werk stellen opdat zulke fouten niet meer gebeuren.

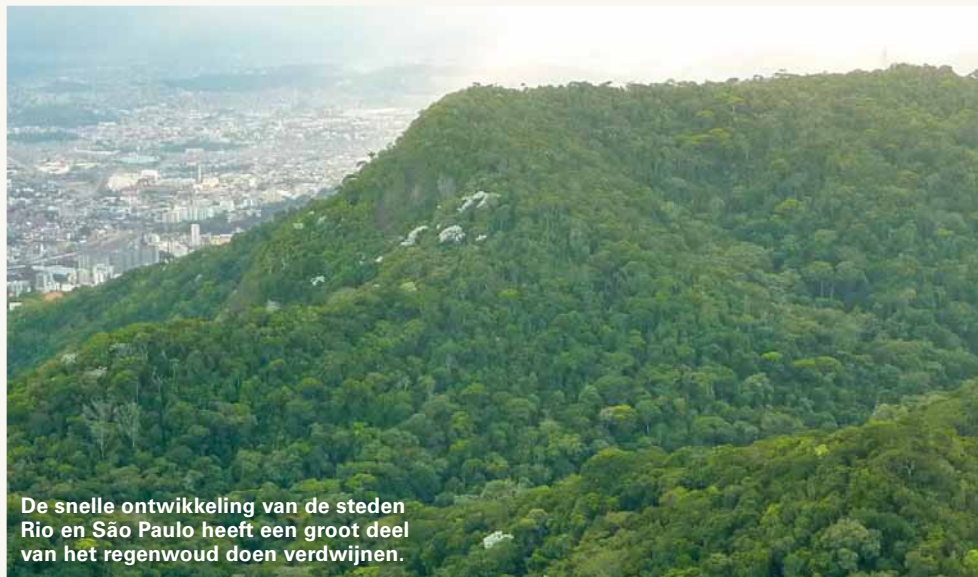
RIO: KOM OP VOOR DE GOUDEN LEEUWAAPJES

Sabien, verantwoordelijke voor de policy-afdeling bij WWF-België, is niet ver van Rio - in het zuidoosten van Brazilië - op zoek gegaan naar de gouden leeuwaapjes en de herbebossingsprojecten die deze diersoort moeten redden.

Rio, 24 juni in de namiddag. Brandend van ongeduld kom ik aan bij mijn collega Daniel van WWF-Brazilië. Ik heb ongelooflijk veel zin om het gouden leeuwaapje (*Leontopithecus rosalia*) te leren kennen. Het is een van de meest charismatische bewoners van het zeer bedreigde Braziliaanse regenwoud.

Op weg naar het reservaat Poco Das Antas! Dit beschermd gebied van 6300 ha werd opgericht om de leefruimte van het gouden leeuwaapje in stand te houden. Ter plaatse ontmoeten we Luis Paulo Ferraz, directeur van de vereniging Mico Leão Dourado, die verschillende herbebossingsprojecten beheert. Hij stelt ons voor aan Andrea, een biologe die zich al 19 jaar voor de bescherming van de gouden leeuwapen inzet. Andrea is een echte experte in het opsporen van de aapjes en heeft zich geperfectioneerd in het nabootsen van hun 'gefluit'. Ze kent de kleine diertjes zo goed dat ze in staat is hen allemaal te identificeren dankzij enkele zwarte tekens die door de onderzoekers op de vacht zijn aangebracht. Als ondanks alles Andrea's expertise toch niet voldoende is, hebben we ook

De snelle ontwikkeling van de steden Rio en São Paulo heeft een groot deel van het regenwoud doen verdwijnen.

een antenne die ons helpt de verschillende apengroepen op te sporen. En inderdaad, in elke groep leeuwapen die Andrea bestudeert, is er wel één die een halsband met zendertje draagt.

We zijn nog maar net aangekomen aan de rand van het woud of we zien al kleine aapjes die ons gadeslaan. Nooit had ik gedacht ze van zo dichtbij te kunnen aanschouwen, wat een meevaller!

Andrea legt ons uit hoe ze erin geslaagd is om verschillende groepen leeuwaapjes gewend te maken aan de aanwezigheid van mensen. Vreemd genoeg vinden we onder de leeuwapen ook verschillende grijze en witte 'marmosets' terug. Deze kleine aapjes zijn nochtans niet afkomstig van dezelfde regio, en ze concurren-

© WWF-Belgium

ren zelfs met de leeuwaapjes om voedsel. Een moeilijkheid voor het project.

Nog volledig in de roes van onze ontmoeting volgen we Luis die ons de lokalen van zijn vereniging toont en ons vertelt over de verschillende activiteiten die er worden georganiseerd. We hebben het meer bepaald over zijn gemeenschappelijk project met WWF-Brazilië voor de bescherming van de gouden leeuwaapjes. Dit project werd in 2001 opgestart en is het eerste WWF-project in de regio. Dankzij de gemeenschappelijke inspanningen hebben de gouden leeuwaapjes zich in het wild kunnen vermenigvuldigen van 200 naar 1600 dieren!

Maar de strijd is nog niet helemaal gewonnen. Om het met uitsterven bedreigde gouden leeuwaapje echt te kunnen redden, zijn 2000 dieren nodig en een beschermde oppervlakte van 25 000 ha. Er is dus nog heel wat werk aan de winkel. Met de twee bestaande reservaten, verschillende private beschermde domeinen en de herbebossing van de 'corridors' die de verscheidene zones met elkaar verbinden, komen we nauwelijks aan 10 000 ha grond. Meer dan ooit blijven het herstel van de bossen en de 'corridors' tussen de verschillende natuurgebieden dus ons stokpaardje!

In de namiddag vertrekken we om van dichtbij te aanschouwen hoe de herbebossing en ontwikkeling van die corridors gebeurt. Het project dat we

bezoeken, bevindt zich in het reservaat União. Het heeft als doel het reservaat te verbinden met het Atlantisch regenwoud op de flanken van de Serra Do Mar, de bergketen die parallel loopt met de zuidoostelijke kust van Brazilië. Er worden veertig tot vijftig verschillende boomsoorten gebruikt om het woud te herbebossen, een combinatie van snelgroeiende bomen met soorten die trager groeien. "Het is niet altijd evident om zaden te bekomen voor zo veel verschillende soorten. Daarom werken we samen met de Botanische tuin van Rio de Janeiro", legt Luis uit. De vereniging Mico Leão Dourado heeft ook verschillende mensen opgeleid om bomen te planten. Dat is bijvoorbeeld het geval voor Ana Beatriz, de gastvrouw die ons in huis heeft genomen. De bomen worden vervolgens weer opgekocht om te herplanten.

BEDANKT

Dankzij u heeft WWF een steentje kunnen bijdragen aan de natuurbehoudprojecten in het oosten van Brazilië, door de vereniging Mico Leão Dourado financieel te steunen. We gaan ook helpen een nieuw programma uit te werken en te lanceren in de staat São Paulo. Dat zal tot doel hebben een bevolking «spinapen» - een andere inheemse en ernstig bedreigde apensoort in het regenwoud - te monitoren en in kaart te brengen.

Het regenwoud van Zuid-Amerika is een van de 34 «grootste biosfeerreservaten» op aarde. Oorspronkelijk strekte dit ecosysteem zich uit over 17 Braziliaanse staten en bedroeg het 15% van het land. De snelle ontwikkeling en uitbreiding van de steden, gepaard met bosontginning en exploitatie van vee- en koffieplantages, heeft het regenwoud echter ernstige schade berokkend. Vandaag blijft er slechts 7% van de oorspronkelijke beboste oppervlakte van het woud over. Deze 7% is van kapitaal belang, niet alleen voor het behoud van de biodiversiteit, maar ook voor de zoetwaterreserves. Die zorgen immers voor het drinkwater van de Braziliaanse bevolking, die meer dan 120 miljoen bewoners telt.

© naturepl.com / Nick Garbutt / WWF-Canon

DE TIJGER IS MET UITSTERVEN BEDREIGD. DE VOORBIJE EEUW VERLOREN WE 97% VAN ALLE WILDE TIJGERS: NU LEVEN ER NOG AMPER 3200 TIJGERS IN HET WILD. STROPERS MAKEN ILLEGAAL JACHT OP TIJGERS VOOR DE HUID (ALS VERSIERING) EN VOOR DE BEREIDING VAN 'MEDICIJNEN'. STOP WILDLIFE CRIME!

HELP ONS IN DE STRIJD TEGEN DE ILLEGALE HANDEL VAN WILDE SOORTEN! OM DE RESERVATEN WAAR DE LAATSTE TIJGERS OVERLEVEN BETER TE BESCHERMEN, ZORGEN WIJ ONDER MEER VOOR DE OPLEIDING VAN EXTRA PARKWACHTERS.

Uw donatie is welkom op volgend rekeningnummer:

IBAN: BE02 3101 0430 9240, BIC: BBRUBEBB

Met als mededeling: 9549

U kan ook doneren via de website donate.wwf.be/tiger

HARTELIJK BEDANKT VOOR UW STEUN!

Een beestig interview

Net voor het concert van de Radio Oorwoudband op de Beestigste Dag spraken we kort met Hannelore Bedert. Zij was immers dé trekker van dit beestig kinderplaatje voor scholen.

VOND U HET MOEILIK OM LIEDJES TE SCHRIJVEN OVER INGEWIKKELDE THEMA'S ZOALS KLIMAATVERANDERING OF BIODIVERSITEIT?

Zeker. Ik weet wel het een en ander, maar ik ben geen expert. Uiteraard weet ik ook dat het beter is om voor korte afstanden de fiets te nemen in plaats van de wagen (zoals in 'Morgen is het te laat') en dat je geen water moet verspillen, maar ik merkte dat ik van heel veel zaken slechts de basis

wist. Ik heb veel gehad aan de mensen van WWF bij wie we altijd terecht konden met vragen. Ik moet toegeven dat ik zélf ook een pak bijgeleerd heb. *(lacht)*

VOELT U ZICH BETROKKEN BIJ DE THEMA'S VAN WWF?

Voor dieren heb ik altijd al een zwak gehad, dus daarvan moest ik alvast niet meer overtuigd te worden. Van andere zaken zoals ontbossing was ik op de hoogte, maar ik wist nooit concreet hoe ik daarbij kon helpen.

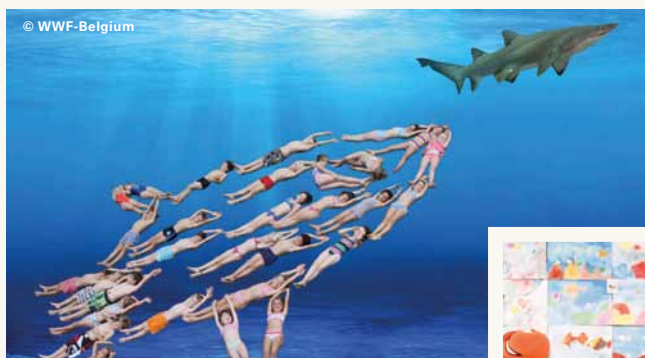
Ik vermoed dat veel mensen met zo'n vraag zitten en dat het dus ook voor velen een oplossing is om een ngo als WWF te steunen, die in hun plaats meer slagkracht kan bieden.

VAN ALLE TEKSTEN OP DE CD ZIJN DIE VAN U HET MEEST POËTISCH. HOE BELANGRIJK IS DE TEKST?

Fijn om te horen. En eigenlijk ook wel grappig, want ik heb nooit gedacht dat ik voor kinderen iets poëtisch zou kunnen schrijven.

Ik ben ook niet met die intentie begonnen, maar blijkbaar is er hier en daar toch iets ingeslopen van mijn gebruikelijke manier van schrijven. Sowieso vind ik tekst zeer belangrijk. Voor de kindliedjes waren de teksten van nog groter belang, aangezien het niet alleen leuke liedteksten moesten zijn, maar ook teksten met een duidelijke boodschap.

Meer informatie:
www.radiooorwoud.be

De beestigste klas!

Naar aanleiding van Werelddierendag bood WWF scholen dierenposters en een klaspakket aan. Het thema van dit jaar was 'Oceanen'. Het 'beestige' pakket bevatte fiches voor in de zwemles en een aantal activiteiten voor in de klas. Meer dan 2000 klassen gingen ermee aan de slag.

Om kans te maken op de titel van 'Beestigste klas 2012' moesten de klassen een beestige klasfoto in het oceanenthema insturen. Op het moment dat dit magazine in druk ging, was 'De beestigste klas' nog niet verkozen, dus ziet u hier enkele foto's van kanshebbers. Wilt u weten wie met de titel is gaan lopen? Neem dan een kijkje op **www.wwf.be/school**.

De strijd tegen illegale handel

DOSSIER **ILLEGALE** **HANDEL**

Elk jaar worden miljoenen planten of dieren uit hun natuurlijke habitat gehaald of gevangen genomen met als enige doel: geld verdienen. Een groot deel van deze commerciële praktijken zijn legaal en gereguleerd, maar een steeds groter wordend gedeelte gebeurt op illegale wijze en brengt de overlevingskansen van vele dier- en plantensoorten in gevaar. WWF voert dit jaar een wereldwijde campagne om de illegale handel te bestrijden. Uw hulp is daarbij onmisbaar!

A close-up photograph of a tiger's face, showing its distinctive orange and black stripes and white fur. The tiger is looking slightly to the left. The background is a blurred green forest.

DOSSIER ILLEGALE HANDEL

© naturepl.com / Edwin Giesbers / WWF-Canon

Wat houdt de term 'handel in wilde soorten' in?

Het gaat hier over de verkoop of uitwisseling van wilde dier- en plantensoorten, en alle producten die hieruit voortkomen. Honderden producten die wij dagelijks consumeren spruiten voort uit deze handel. Om maar enkele voorbeelden te geven:

- **Voeding:** overal ter wereld komen belangrijke natuurlijke voedselbronnen voor zoals fruit, paddenstoelen, noten, bladeren, wortels, ...
- **Brandstof:** bomen en planten zijn

een onontbeerlijke bron voor verwarming en voedselbereiding, vooral op het platteland.

- **Veevoer (hooi...):** voornamelijk gewaardeerd in de dorre vlakten van Azië en Afrika.
- **Bouwmaterialen:** hout voor meubels of kamers, of zelfs voor lijm of hars.
- **Kleding en accessoires:** leer, bont, veren, ...
- **Geneesmiddelen:** zowel voor traditionele als industriële farmacologie.

► Wist u dat?

Wist je dat in landelijke gebieden van meer dan 60 landen dieren in het wild – waaronder ook vissoorten – voor minstens een vijfde van de dagelijkse opname van dierlijk eiwitten zorgen?

Overal ter wereld zijn er markten die overvloeien van producten van wilde soorten.

© John E. Newby / WWF-Canon

WAT IS HET PROBLEEM?

Met de toename van de wereldbevolking is ook de vraag naar wilde soorten gestegen. Zoals geldt voor elk ander goed, bedreigt overconsumptie de natuurlijke hulpbronnen. Dat is de reden waarom de internationale handel in wilde soorten streng gereguleerd wordt. Maar naast legale en gereguleerde handel, groeit jammer genoeg ook een illegaal netwerk dat het voortbestaan van vele soorten in het gedrang brengt.

WIJ WILLEN DEZE PLAAG BESTRIJDEN EN HEBBEN UW HULP NODIG

Nochtans bestaan er wetten die olifanten, neushoorns en tijgers beschermen! Regeringen zet-

ten echter niet alles in het werk om de wetgeving toe te passen of simpelweg doeltreffend te maken.

Laat uw stem horen via www.wwf.be: WWF roept regeringen op om de dieren te beschermen. Hoe? Door erop toe te zien dat de wet correct wordt toegepast, door illegale handel te ontmoedigen en door de vraag naar producten afkomstig van bedreigde soorten te verminderen. Georganiseerde misdaadbendes delen wapens uit, intimideren lokale gemeenschappen, buiten de armste mensen uit en kopen ambtenaren om zodat ze straffeloos kunnen stropen. Het wordt hoog tijd om ze buiten spel te zetten!

OLIFANTEN, NEUSHOORNS EN TIJGERS WORDEN BEDREIGD DOOR STROPERS DIE ILLEGALE HANDEL IN DE HAND WERKEN

381

DIT JAAR WERDEN ER MEER DAN 381 NEUSHOORNS GEDOOD IN ZUID-AFRIKA

5000

IN 5 JAAR TIJD WERDEN 5000 OLIFANTEN VERMOORD IN HET NOORDEN VAN CONGO

3200

NOG MAAR 3200 TIJGERS BLIJVEN OVER IN HET WILD

DOSSIER ILLEGALE HANDEL

De neushoorn: een van de meest bedreigde diersoorten

Neushoorns maken al eeuwen deel uit van de geschiedenis van de mensheid. We kunnen ze zelfs terugvinden in de eerste muurschilderingen. Terwijl ze vroeger heel verspreid leefden over de Afrikaanse savanne en de tropische Aziatische bossen, zijn er vandaag nog maar heel weinig exemplaren terug te vinden in het wild – buiten nationale parken en reservaten. Alhoewel de internationale handel in hoorn van de neushoorn sinds 1997 door CITES (zie kader) verboden is, blijft de vraag zowel in Afrika als in Azië erg hoog. De activiteiten van stropers nemen trouwens opnieuw toe. Elk jaar worden honderden neushoorns afgeslacht voor hun hoorns, die vooral erg begeerd worden in het Verre Oosten. Hoewel er geen enkel wetenschappelijk bewijs bestaat van de beweerde medische krachten, worden hoorns erg gewaardeerd in de traditionele Aziatische geneeskunde. Ze worden met name gebruikt om een hele reeks kwalen te bestrijden, zoals neusbloedingen, kneuzingen, stuiptrekkingen, koorts, ...

STEEDS BETER GEORGANISEERDE BENDES

De stijgende vraag heeft heel wat internationale criminele netwerken ertoe aangezet om zich in wildstropen en hoornhandel te specialiseren. Dankzij de financiële middelen waarover ze beschikken, gebruiken ze de modernste technieken zoals nachtbrillen, stille wapens of helikopters.

Dr. Joseph Okori, verantwoordelijke van het Afrikaans neushoornprogramma, beklemtoont de ernst van de situatie: “Stropers zijn een echte

bedreiging voor de neushoorns. Als we niets doen om het tij te keren, bestaat het gevaar dat ze van de aardbol verdwijnen. Zo eenvoudig is het. Dat zou een tragedie zijn die we echt niet willen meemaken.”

ZUID-AFRIKA: HÉT EPICENTRUM VAN STROPERSACTIVITEITEN

- 122 neushoorns werden er afgeslacht in 2009 en 333 in 2010
- Op 12 september 2012 stond de teller dit jaar al op 381 gedode neushoorns

DE REISWEG VAN EEN BESCHERMDE DIERSOORT

Hoewel de twee soorten Afrikaanse neushoorns stijgen in aantal, blijven ze erg bedreigd door de stropers.

2
<25 000
448

SOORTEN:

- De zwarte neushoorn (*Diceros bicornis*)
- De witte neushoorn (*Ceratotherium simum*)

NEUSHOORNS IN HET WILD

4848 zwarte neushoorns, 20 140 witte neushoorns

NEUSHOORNS GEDOOD

in 2011, in Zuid-Afrika

© Martin Harvey / WWF-Canon

DE REISWEG VAN EEN BESCHERMDE DIERSOORT

In de jaren '80 bereikte de populatie olifanten een dieptepunt, maar sindsdien gaat het beter. Toch worden ze nog steeds ernstig bedreigd door stropers.

2

ONDERSOORTEN - 2 LEEFGEBIEDEN

- Bosolifant (*Loxodonta africana cyclotis*)
- Savanneolifant (*Loxodonta africana africana*)

tussen 470 000
en 690 000

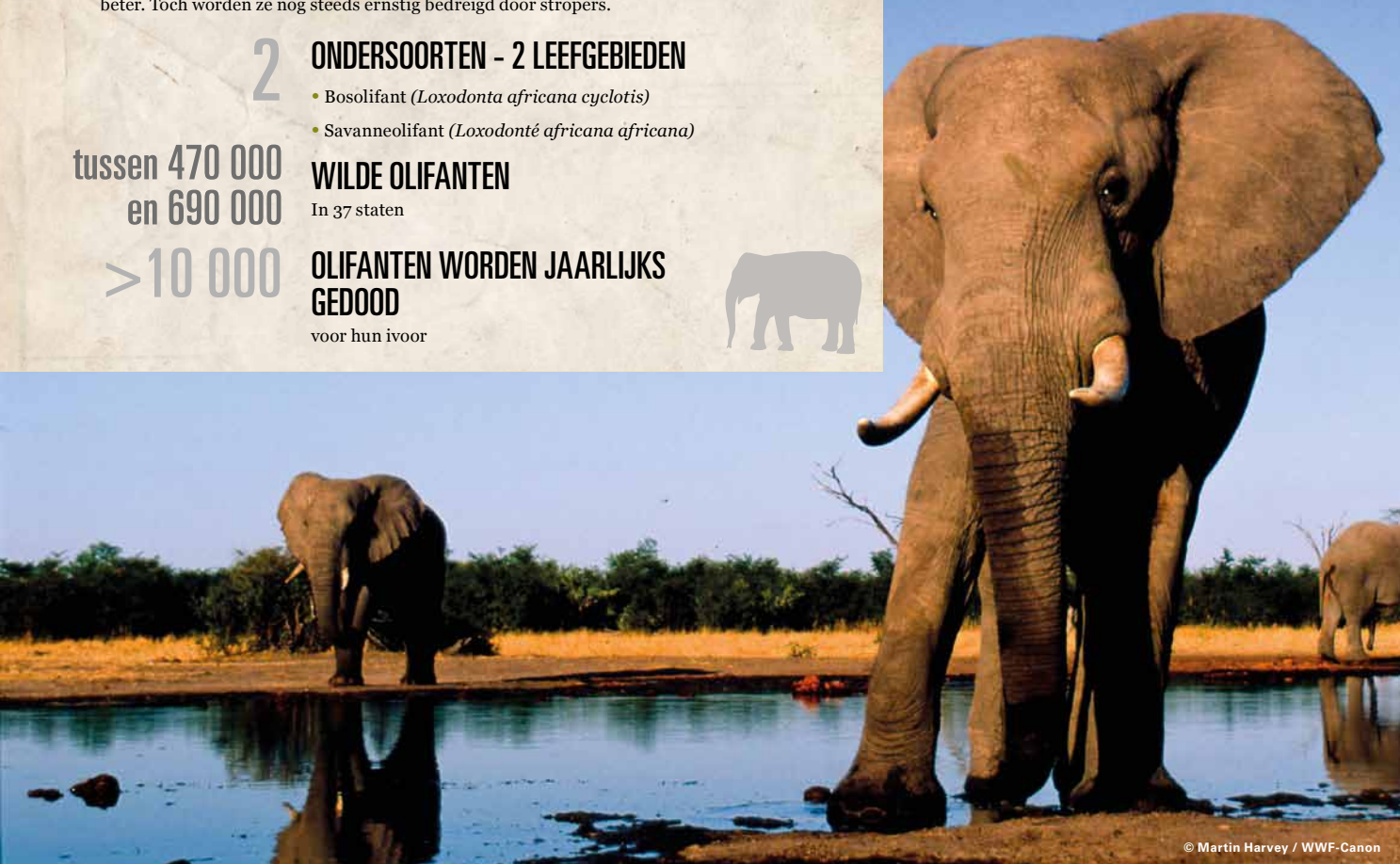
WILDE OLIFANTEN

In 37 staten

> 10 000

OLIFANTEN WORDEN JAARLIJKS GEDOOD

voor hun ivoor

© Martin Harvey / WWF-Canon

Olifanten: kolossaal maar toch kwetsbaar

Ondanks het feit dat de stropersactiviteiten gedaald zijn sinds het verbod op de internationale ivoorhandel in 1989, blijft het een zorgwekkend probleem. Grote hoeveelheden ivoor vinden nog steeds een weg naar de zwarte markt.

Vele nationale parken en reservaten in Afrika zijn niet in staat om hun olifanten op efficiënte wijze te beschermen.

Als we bij de pakken blijven zitten, zouden deze charismatische dieren de komende 50 jaar in bepaalde gebieden dus kunnen verdwijnen.

UITEENLOPENDE OPINIES

In de Zuid-Afrikaanse landen, en dan vooral daar waar olifantenpopulaties toenemen, zijn de meningen verdeeld. Sommigen vinden dat legale,

gecontroleerde ivoorhandel belangrijke voordelen kan opleveren voor het zwarte continent, zonder de overlevingskansen van het dier in gevaar te brengen. Anderen zijn niet akkoord, want corruptie en het niet toepassen van de wetgeving in bepaalde landen maakt het praktisch onmogelijk om de handel te controleren.

DOSSIER ILLEGALE HANDEL

Tijgers

97% van de tijgers die in het wild leven, is verdwenen over een tijdspanne van nauwelijks meer dan een eeuw. Vandaag bedraagt het aantal nog slechts 3200 exemplaren.

EEN LANGE GESCHIEDENIS VAN VERVOLGING

De jachtsport van de jaren dertig heeft de tijgerpopulaties praktisch volledig uitgeroeid. Vele andere tijgers, vaak als schadelijk beschouwd, werden gewoon door lokale gemeenschappen afgemaakt. Tussen 1940 en eind jaren tachtig heeft het verlies van hun leefgebied, ten gevolge van de demografische toename en de intensivering van activiteiten zoals illegale bosontginning, de teloorgang van tijgers in het wild alleen maar nog versneld. Alsof dat niet genoeg was, heeft de handel in tijgerbotten voor de traditionele geneeskunde begin jaren negentig de laatste tijgersoorten in groot gevaar gebracht.

NOG STEEDS IN GEVAAR

Illegale jacht op grote schaal heeft tijgers in bepaalde reservaten – die nochtans tot doel hebben de soort te beschermen – volledig verdreven.

EEN TOENEMENDE VRAAG ...

Tijgerbot wordt al meer dan 1000 jaar gebruikt in de traditionele Chinese geneeskunde. Andere delen van het lichaam – zoals tijgerklauwen, tanden en snorharen – worden ook gebruikt als geluksbrenger of talisman. Op de

DE REISWEG VAN EEN BESCHERMDE DIERSOORT

Sinds het begin van vorige eeuw, is de populatie wilde tijgers gedaald met 97%.

3 200
6

TIJGERS

In 13 landen

ONDERSOORTEN

- Bengaalse tijger (*Panthera tigris tigris*)
- Zuid-Chinese tijger (*Panthera tigris amoyensis*)
- Maleise tijger (*Panthera tigris jacksoni*)
- Siberische tijger (*Panthera tigris altaica*)
- Sumatraanse tijger (*Panthera tigris sumatrae*)
- Indo-Chinese tijger (*Panthera tigris corbetti*)

7 000

TIJGERS

Ons doel voor 2022, het volgende 'Jaar van de Tijger'

koop toe is ook de handel in tijger-
vellen voor kleding recentelijk sterk
toegenomen. De vraag is verder geste-
gen door de bevolkingstoename en de
opkomst van een beter bemiddelde
middenklasse.

... WERKT AANHOUDENDE STROPERIJ IN DE HAND

De voortdurende vraag naar bepaalde
onderdelen van de tijger werkt strope-
rij in de hand.

In India, waar het gebrek aan finan-
ciële middelen de toepassing van
efficiënte maatregelen tegen stropers
verhindert, zijn tijgers in heel wat
reservaten reeds uitgeroeid.

In Indonesië is zijn de stropers alles-
overheersend. Zo erg zelfs dat er geen
tijger meer te bespeuren valt over een
oppervlakte van duizenden hectare
bossen. In Sumatra werden er elk jaar
tussen 1998 en 2002 minstens veertig
tijgers afgeslacht om de Indonesische
en internationale markten te bevoorra-
den van tijger- en tijgeronderde-
len. Met als treurig gevolg dat er van-
daag hoogst waarschijnlijk minder dan
400 tijgers overblijven in Sumatra.

WWF in actie

WAT IS TRAFFIC?

TRAFFIC is onze partner in de strijd tegen de illegale handel in wilde soorten. Dit internationaal netwerk werd in 1976 door WWF en IUCN opgericht met als doel toezicht te houden op de handel in wilde dieren en planten en erover te waken dat deze handel het natuurbehoud niet aantast.
<http://www.traffic.org/>

Samen met TRAFFIC bestrijden wij de illegale handel in wilde soorten.

ONTWIKKELING EN VERSTERKING VAN DE WETGEVING

- Wij leveren wetenschappelijke en technische kennis aan CITES
- Wij leveren opleidingen, instrumenten en financiële middelen om de wetgeving in wilde soorten te helpen toepassen en versterken.

- Wij moedigen internationale samenwerking aan.
- Wij financieren en leiden veelvuldig onderzoek om op de hoogte te blijven van de meest vooruitstrevende technieken in natuurbehoud en zo de meest door de handel bedreigde soorten te beschermen. Wij ontdekken de mazen in het net van de regelgeving om deze dan te kunnen dichtten.
- Wij houden u op de hoogte en vragen u om elke illegale handelstransactie aan ons te melden.

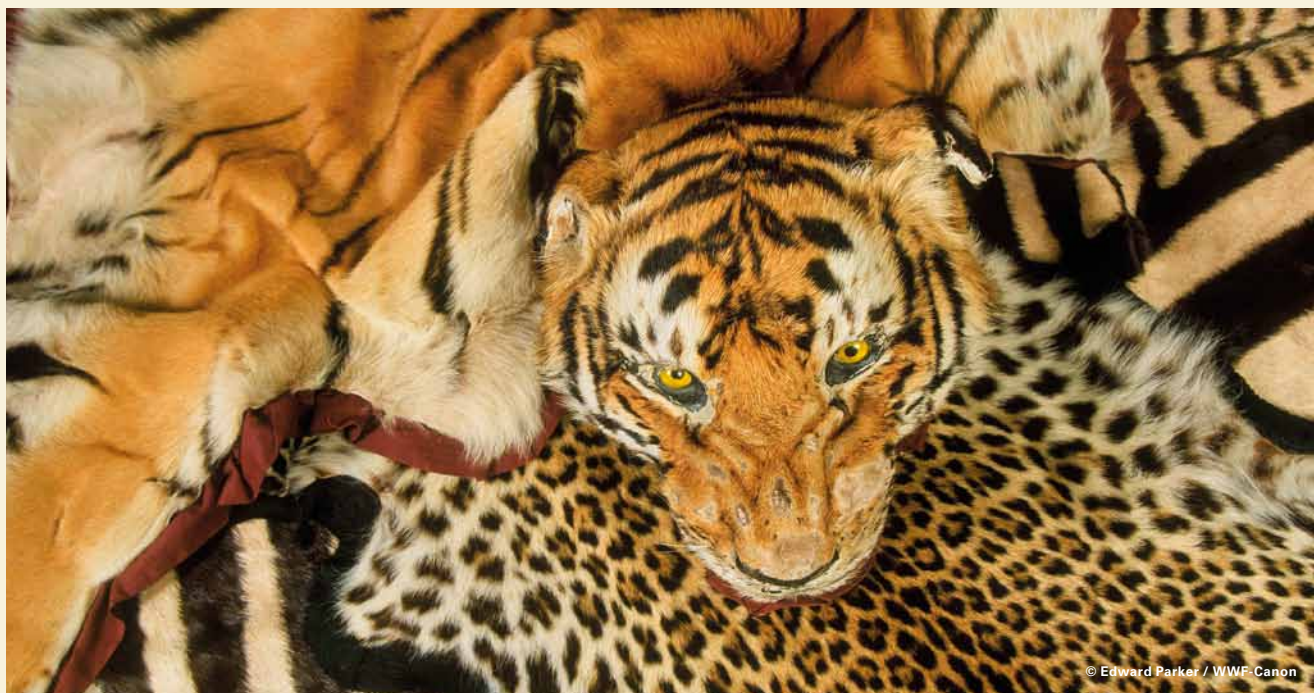
VERMINDERING VAN DE VRAAG

De actuele vraag naar producten afkomstig van bedreigde soorten in Azië bereikt een piek. De zoektocht naar geneeskundige stoffen zoals de hoorn van de neushoorn of verschillende tijgeronderdelen, draagt hier enorm aan bij. Andere producten zoals ivooren beeldhouwwerken – of in hoorn van de neushoorn – en wijn op basis van tijgerbotten zijn symbolen van maatschappelijk succes.

Met de hulp van TRAFFIC willen wij de aankoop van die illegale producten moeilijker maken. Onze gezamenlijke inspanningen hebben er al voor gezorgd dat de grootste Chinese online handelsbedrijven de verkoop van tijger-, neushoorn- en olifantenonderdelen verbieden op hun websites.

SCHIET IN ACTIE!

Wij hebben uw hulp nodig om de volgende boodschap te verspreiden: het kopen van producten van bedreigde soorten is illegaal. Indien u tijdens uw vakantie ivoor tegenkomt in een souvenirwinkel, besef dan dat het een misdaad is dit mee naar huis te nemen. Geef de stropers geen kans! Koop geen producten van ivoor, uit hoorn van de neushoorn of die tijgeronderdelen bevatten.

© Edward Parker / WWF-Canon

DOSSIER ILLEGALE HANDEL

Nieuws van het front

FOCUS NEUSHOORNS: DE SITUATIE VERERGERT!

TRAFFIC heeft net een nieuw rapport gelanceerd over de situatie van de neushoorns: helaas geen idyllisch plaatje!

MEER DAN 3000%

Het aantal neushoorns dat voor hun hoorn werd afgeslacht steeg van 13 in 2007 tot 448 in 2011. Sinds begin 2012 werden er elke dag gemiddeld twee neushoorns gedood. Op 12 september waren dit er al 381. De parkwachters zetten hun leven op het spel in een poging de dieren te beschermen.

WIE PROFITEER ERVAN?

De hoorns van de neushoorn worden naar Azië verstuurd, en meer bepaald naar Vietnam. Daar stijgt de vraag voortdurend de laatste jaren. "Hoorn wordt gebruikt als recreatieve drugs, 'party drugs'. Ze dient ook om kankerpatiënten te bedriegen door hen genezing te beloven die er nooit zal komen", verklaart Tom Milliken, neushoornexpert bij TRAFFIC en medeauteur van het rapport. De enige oplossing tegen stropers is de vraag naar hoorns van de neushoorn te verminderen. De Vietnamese overheid heeft echter de handen nog niet uit mouwen gestoken. De laksheid van de Vietnamese regering is bij deze onaanvaardbaar. Het lot van de Zuid-Afrikaanse neushoorns is onlosmakelijk verbonden met de Vietnamese markt, een land dat nochtans zijn Javaanse neushoornpopulatie heeft zien uitsterven in 2010. Om herhaling van dit rampzalig gebeuren te voorkomen moeten de Zuid-Afrikaanse en Vietnamese overheden dus nauw gaan samenwerken.

© naturepl.com / Mark Carwardine / WWF-Canon

© naturepl.com / Anup Shah / WWF-Canon

Schedels van witte neushoorns die door stropers gedood werden.

"Wij rekenen op jullie om deze uitdaging aan te gaan. Wij hebben jullie nodig om de strijd op het terrein te winnen. Door onze biodiversiteit te beschermen, een van de grote rijkdommen die Kameroen te bieden heeft, zetten jullie je in voor het land", zo sprak de Minister van Bossen en Wildlife de nieuw aangeworven ecorangers toe.

© WWF-Canon / Green Renaissance

FOCUS OLIFANTEN: AFSLACHTING ZONDER PRECEDENT

BUITENLANDSE INVASIE

Tussen januari en maart 2012 zijn zwaar gewapende buitenlandse stroopers Kameroen binnengedrongen. Daar hebben ze meer dan 300 olifanten afgeslacht in het nationaal park van Bouba N'Djida. Sinds dit incident, dat de aandacht van de wereldwijde media trok, heeft Kameroen strenge veiligheidsmaatregelen genomen. Zestig nieuwe ecorangers werden aangeworven om het nationaal park veilig te stellen en de overlevende dieren in het oog te houden. De extra hulp is erg welkom voor de parkwachters, die zagen hoe twee collega's gewond raakten door kogels bij het achtervolgen van de stroopers. De overheid van Kameroen gaat nog 2500 bijkomende ecorangers aanwerven over een periode van vijf jaar. De Centraal-Afrikaanse landen willen tevens een nieuwe bevoegdheid in het leven roepen om de nationale parken beter te beheren.

FOCUS TIJGERS: MEER DAN ENKEL BESCHERMING

Om te kunnen overleven eet een tijger gemiddeld het equivalent van een half hert per week. Nu is het zo dat de bossen waar tijgers leven stil aan geen wilde prooien meer herbergen. De tijger beschermen is dus niet voldoende, ook zijn prooi moet beschermd worden. De prooien zijn het slachtoffer van intensieve stroperij waarbij het vlees op de lokale markt wordt verkocht. Jammer genoeg worden deze nochtans bedreigde soorten vaak over het hoofd gezien door de natuurbeschoudprogramma's.

BESCHERM DE PROOI EN JE BESCHERMT DE TIJGER

"Tussen nu en 2022 willen wij het aantal tijgers verdubbelen, we zullen dit doel echter nooit kunnen bereiken als we ook niet hun prooi beschermen tegen stroopers", onderlijnt Mike Baltzer, verantwoordelijk voor het 'Tiger Alive Initiative' van WWF. "In de buurt van het nationaal park van Kuiburi, in het zuiden van

Thailand, bestrijden we de stroopers door de lokale bevolking erbij te betrekken. Wij zijn er zo in geslaagd om de stroperij met zo'n 75% te reduceren en het aantal prooien te verdubbelen."

OVERHEDEN MOETEN HUN VER- ANTWOORDELIJKHEID OPNEMEN

Maar er valt nog veel te doen. Ook de overheden moeten actie ondernemen! Volgens onze gegevens over misdaad tegen wilde soorten worden er elk jaar 200 tijgerskeletten afkomstig van illegale handel in beslag genomen. De meeste landen die hierdoor getroffen worden, bestrijden stroperij en illegale handel niet op een efficiënte manier. Het probleem is het grootst in landen zoals China en Vietnam, waar de vraag naar tijgerproducten van illegale oorsprong bijzonder groot is.

**NEEM DEEL AAN DE CAMPAGNE
OP WWW.WWF.BE**

Ecoconsumptie: vakantiesouvenirs, hoe laat u zich niet bedriegen?

Illegale handel in wilde soorten is een zaak die ons allemaal aanbelangt. Ook u kan uw steentje bijdragen. Hoe? Vinciane, onze collega van TRAFFIC, legt het uit:

In de veronderstelling dat het onschuldige vakantiesouvenirs zijn, brengen nietsvermoedende toeristen elk jaar in hun bagage wel een aantal «illegale gebruiksvoorwerpen» mee naar huis. Zo kunnen verscheidene beschermde dieren- en plantensoorten, en de producten die hieruit voortkomen (koralen, pels, kaviaar of objecten gemaakt uit reptielhuid zoals tassen, portefeuilles, schoenen, ...) ons land binnenkomen.

Zonder het zelf te beseffen worden slecht geïnformeerde toeristen dus betrokken bij de illegale handel van wilde soorten!

HOE KAN U ZEKER ZIJN VAN UW KEUZE?

- Laat u tijdens uw vakantie in het buitenland niet verleiden door de aankoop van een klein wild dier, hoe schattig het er ook uitziet. Als u

dit doet, draagt u immers bij tot de illegale handel in bedreigde soorten.

- Stiekem of onwettig een beschermde soort mee naar huis nemen, kan u veel meer geld kosten dan uw reis zelf! Buiten de inbeslagname van het dier riskeert u namelijk ook een gevangenisstraf.
- Koop geen souvenirs die afkomstig zijn van bedreigde soorten. Om vergissingen te voorkomen, informeer u bij de verantwoordelijke bevoegdheden van het land (douanediens, Ministerie van Leefmilieu, beheerorgaan van CITES in het betrokken land – zie de lijst op: www.cites.org).

EEN VERDRAG VAN KAPITAAL BELANG

CITES, de 'overeenkomst inzake internationale handel in bedreigde soorten' is een verdrag dat werd

gesloten tussen 176 landen om de handel in bedreigde dieren- en plantensoorten te controleren. Het doel is te voorkomen dat bedreigde soorten uitsterven. De internationale handel is verboden voor meer dan 800 dieren- en plantensoorten. Voor zo'n 25 000 andere soorten is er een speciale vergunning nodig. Bovendien wordt het grootste deel van producten die afkomstig zijn van planten of dieren (ivoor, kaviaar, hout, granen, zaad, ...) beschermd door dit verdrag. Ze kunnen enkel verkocht worden onder bepaalde voorwaarden. In België ligt de verantwoordelijkheid voor het waken over de uitvoering van het CITES-verdrag bij de Federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu – Dienst CITES (<http://www.health.belgium.be>).

VOOR U GETEST: ECOTOERISME

Deze zomer ging onze collega Sonia met haar gezinnetje op safari in Tanzania. Ze wilden deze reis maken en tegelijk bijdragen aan de ontwikkeling van de lokale gemeenschap en de bescherming van de flora en fauna. Vandaag deelt Sonia haar ervaring.

WAT WAS LEUK?

Het contact – Lucas, onze gids, werkte in een lokaal agentschap, een partner van ons reisagentschap in België. Een manier om de lokale gemeenschap te laten delen in de inkomsten van het toerisme. De natuur – De kans krijgen om dieren te zien in hun leefgebied, zonder hen te storen, is veel interessanter dan wanneer we hen stress bezorgen omdat we hen storen. De ecolodges – Al onze verblijfplaatsen

VEGGIE WILDGERECHT

INGREDIËNTEN Voor 4 personen

© WWF-Belgium

- ▶ 400 g tofu
- ▶ 100 ml sojasaus
- ▶ 0,25 tl cayennepeper
- ▶ 100 g polenta
- ▶ tarwebloem
- ▶ 300 g veenbessen
- ▶ 150 g suiker
- ▶ olijfolie
- ▶ 300 g bospaddenstoel
- ▶ 200 g oesterzwam (in reepjes)
- ▶ 500 g champignon (in vieren gesneden)
- ▶ 3 teentjes knoflook (geperst)
- ▶ 2 el balsamico-azijn
- ▶ 300 g sluimererwten

BEREIDINGSWIJZE

Pers het water uit de tofu. Snijd de tofu in reepjes en marineer ze een uurtje in de sojasaus en de cayennepeper. Breng 300 ml water aan de kook en giet de polenta in het kokend water terwijl je goed roert. Laat de polenta 10 à 15 minuten zachtjes verder koken onder voortdurend roeren tot je een dikke pap hebt. Stort de polenta uit op een bakplaat of ovenschaal en rol uit zodat je een plak krijgt van ongeveer anderhalve centimeter dik. Laat de polenta goed afkoelen en snijd in frietjes. Wentel de frietjes in bloem, klop af en bak ze krokant in olijfolie. Spoel de veenbessen, doe ze in een pan met een beetje water en de suiker en breng ze aan de kook. Voeg eventueel een snufje kaneel toe. Gebruik zeker niet te veel water want tijdens het koken

van de veenbessen komt er veel sap vrij. Na ongeveer tien minuten roer je nog eens stevig door de bessen zodat ze uiteen vallen en je een saus hebt. Giet de tofureepjes af en hou de rest van de marinade opzij. Wentel ze in wat bloem en bak ze goudbruin in wat olijfolie. Bak ondertussen in een hete wok de bospaddestoelen, oesterzwammen en champignons, samen met de knoflook. Kruid met peper en voeg na het dichtschroeven van de paddestoelen de balsamico-azijn en de rest van de marinade van de tofu toe. Als de paddestoelen bijna gaar zijn, voeg je de sluimererwten toe. Als alles gaar is voeg je nog de gebakken tofureepjes toe. Roer zeer voorzichtig om zodat de tofu niet uiteen valt.

www.evavzw.be

ÉÉN DAG PER WEEK ZONDER VLEES. WAAROM?

- Om de planeet te redden: 1/5 van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen is afkomstig van de vleesindustrie.
- Voor een rechtvaardigere wereld: als wij minder vlees eten, is er meer grond beschikbaar voor de teelt van voedsel voor biobrandstof, of gewoon voor de natuur.
- Om voor uzelf te zorgen: minder vlees eten is goed voor onze gezondheid.
- Om nieuwe smaken te ontdekken: nieuwe kookboeken, nieuwe restaurants...

sen waren milieuvriendelijk ontworpen en goed geïntegreerd in het lokale landschap. In Tanzania is water een schaars goed en we hebben het spaarszaam leren gebruiken.

WAT VONDEN WE MINDER LEUK?

Van het pad afwijken – Om onze ecolodges te bereiken, moesten we soms gemakkelijk 1,5 km afwijken van de gemarkeerde routes, maar het mooie uitzicht was zeker de moeite waard.

© WWF-Belgium

© WWF-Belgium

© WWF-Belgium

© WWF-Belgium

ECO-SHOPPING

Pret gegarandeerd!

DE EINDEJAARSFEESTEN KOMEN ER MET RASSE SCHREDEN AAN EN U HEBT GEEN INSPIRATIE VOOR CADEAUTJES? HIER KAN U ENKELE ORIGINELE EN DUURZAME IDEEËN VINDEN DIE ZOWEL GROOT ALS KLEIN BLIJ ZULLEN MAKEN.

Het WWF-spielgoed in FSC-hout, door Terratoys op de markt gebracht, biedt een combinatie van ontspanning en respect voor het milieu.

De verpakkingen zijn tot een minimum gereduceerd dankzij de doos die kan worden omgetoverd tot een spelbord. Al het drukwerk wordt uitgevoerd in plantaardige inkt en er worden orga-

nische bestanddelen gebruikt, dus zonder enig gevaar voor uw kinderen. Dit originele kinderspeelgoed kan verkregen worden in de Oxfamwinkels, bij Club, Nature et Découvertes en bepaalde speelgoedwinkels.

Voor meer informatie over de verkooppunten: info@ecobos.be

€ 11,95
i.p.v.
€ 19,95/deel

**DE MOOISTE GEBIEDEN
OP AARDE**

10-delige dvd-reeks BBC Earth

- BBC-documentaire over de grootste natuurwonderen
- Gratis verzending
- Gratis opbergbox
- Per complete reeks gaat er € 10 naar WWF
- U krijgt maandelijks 1 dvd thuis geleverd

Bestel nu op www.standaard.be/mooistegebieden

gepresenteerd door

dS De Standaard

VERWACHT
HET ONVERWACHT

Laat uw successierechten betalen door WWF

Schenk aan wie u wilt en bescherm ook de natuur

Successierechten kunnen bij een erfenis hoog oplopen. Tenzij u kiest voor een duolegaat. Met als netto resultaat dat uw nabestaanden meer ontvangen en dat u WWF een duwtje in de rug geeft. Bekijk even dit voorbeeld:

U laat uw nicht een erfenis na ter waarde van **100 000 euro***

NORMAAL:

Bedrag	100 000 euro
Te betalen successierechten aan staat:	47 500 euro
Uw nichtje ontvangt:	52 500 euro

Bijna de helft van wat u schenkt gaat naar de staat.

Kiest u voor een slim duolegaat, dan kan u ervoor zorgen dat uw nicht **niet € 52 500, maar € 60 000 ontvangt**. Ze zal immers **geen successierechten** meer moeten betalen. Daar zorgt WWF voor.

DUOLEGAAT:

Bedrag	100 000 euro	
	Aan uw nicht	Aan WWF
U schenkt:	60 000 euro	40 000 euro
Alle successierechten betaald door WWF:		30 040 euro
Uw nicht ontvangt:	60 000 euro	
U doet een mooie schenking aan WWF van:		9 960 euro

Wilt u ook beter zorgen voor de volgende generatie? Neem contact op met Annie Ghys (02/340 09 24 of 0485/83 32 97, of via e-mail: annie.ghys@wwf.be). We helpen u graag verder.

Onze missie

Het verlies van biodiversiteit op aarde tegengaan en bouwen aan een toekomst waarin de mens leeft in harmonie met de natuur.
www.wwf.be

* Onderhevig aan wijzigingen. In dit voorbeeld volgens tarieven die gelden voor Vlaams Gewest.

3 van de 5
neushoornsoorten worden
met uitsterven bedreigd

In 5 jaar tijd
werden 5000
olifanten gedood
in het noorden
van Congo

Er zijn nog maar 3200
wilde tijgers over

Help ons de illegale handel in wilde soorten te stoppen.
Steun ons op www.wwf.be

Onze missie

Het verlies van biodiversiteit op aarde tegengaan en bouwen aan een toekomst waarin de mens leeft in harmonie met de natuur.

www.wwf.be